

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 66/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. D., L., zastúpeného advokátkou Mgr. M. M, P., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 41 ods. 1, 3 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 32 ods. 3 a 4 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23 CoP/51/2011 z 12. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. D. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2011 doručená sťažnosť P. D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal

porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 41 ods. 1, 3 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 32 ods. 3 a 4 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 CoP/51/2011 z 12. septembra 2011.

2. Zo sťažnosti a z pripojených písomností vyplýva, že Okresný súd Piešťany (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 10 P 48/2010 z 3. marca 2011 vo veci starostlivosti súdu o maloletých vrátane určenia výživného zamietol sťažovateľov návrh na zníženie výživného na jeho maloleté dieťa a upravil styk sťažovateľa s maloletým za prítomnosti matky. Proti prvostupňovému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 23 CoP/51/2011 z 12. septembra 2011.

3. Sťažovateľ uviedol: *„Vyššie uvedený rozsudok Krajského súdu... nadobudol právoplatnosť... 24. 10. 2011. Proti tomuto rozhodnutiu som podal mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie podľa § 240 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku... (dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku...)“* K sťažnosti sťažovateľ priložil kópiu dovolania z 21. novembra 2011 osobne doručeného okresnému súdu 23. novembra 2011.

4. Sťažovateľ tvrdí, že napadnutým rozsudkom krajského súdu z 12. septembra 2011 boli porušené ním označené základné práva zaručené ústavou a listinou, ako aj práva zaručené dohovorom a Dohovorom o právach dieťaťa (body 1 a 5). Namíeta najmä porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré (porušenie) vidí najmä v tom, že *„Rozsudok odvolacieho súdu je zmätočný, nakoľko jednotlivé závery v ňom prijaté si navzájom odporujú, jeho odôvodnenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom na jednej strane tento súd v odôvodnení tvrdí, že vychádza a porovnáva zistenia prvostupňového súdu v čase prvej úpravy výživného v konaní 10 P/22/2009 a v čase poslednej úpravy v konaní 10 P/48/2010, na inom mieste odôvodnenia závery*

prvostupňového súdu posúdil inak ako sám prvostupňový súd a tieto iné závery potom porovnáva pre účely posúdenia zmeny v čase poslednej úpravy. Ak tieto závery premietneme do roviny faktov, ním prijaté závery sú v rozpore s konkrétnou skutočnosťou... Rozsudok je potom nepreskúmateľný, vnútorne si odporujúci, arbitrárny a zjavne neodôvodnený. Potom je aj záver, ku ktorému sa takýmito zmätočnými úvahami dopracoval v príkrom rozpore so spravodlivým a zákonným postupom, nakoľko sa jeho záver dá vykladať aj tak, že otec s príjmom 297 € resp. 136 € mesačne má hradiť výživné na dvojročné dieťa vo výške 200 € mesačne. Čo v tomto okamihu neviem posúdiť pre zmätočnosť odôvodnenia rozsudku krajského súdu. Takýmto postupom odvolací súd poprel nie len právo na spravodlivý súdny proces, ale aj právo na život, nakoľko z príjmu zo sumy 97 €, resp. - 64 € mesačne, ktoré by mu zostali po úhrade tohto výživného, nezodpovedá ani sume životného minima, a neplatenie výživného je trestným činom zanedbania povinnej výživy podľa Trestného zákona. Takýto rozsudok otca automaticky vystavuje nebezpečenstvu trestného stíhania.“. Porušenie základných práv zaručených čl. 41 ods. 1, 3 a 4 ústavy a čl. 32 ods. 3 a 4 listiny, práv zaručených čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj porušenie čl. 19 ústavy malo byť spôsobené tým, že „súdny rozhodnutím upravený styk s dieťaťom je nedôstojný... Súd úpravu styku určil ako keby som s maloletým nikdy netrávil čas a maloletý ma nepoznal...“.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 41 ods. 1, 3, 4, a čl. 19 ods. 1 Ústavy..., právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru..., čl. 32 ods. 3 a 4 Listiny..., čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa Rozsudkom Krajského súdu... zo dňa 12. 09. 2011, sp. zn. 23 CoP/51/2011 porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu... zo dňa 12. 09. 2011, sp. zn. 23 CoP/51/2011 sa zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

8. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

9. Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia krajského súdu v jeho rodinnoprávnej veci (zníženie jeho príspevku na výživu

maloletého a úprava styku otca s maloletým) najmä z hľadiska rešpektovania jeho práva na súdnu právnu ochranu (resp. práva na spravodlivý proces) (bod 4), ako aj ostatných práv označených v petite sťažnosti (bod 5), v dôsledku porušenia ktorých sa domáhal ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zrušenia ním označeného rozhodnutia krajského súdu (bod 3).

10. Ak sa za tejto situácie domáhal svojho práva jednak na najvyššom súde (bod 3) a zároveň na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude najprv rozhodovať najvyšší súd.

11. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 178/2010, I. ÚS 138/2011), že v prípade podania opravného prostriedku (dovolanie) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o dovolaní). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04, a jeho body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom (riadnym alebo mimoriadnym).

12. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľa meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2012

